

ACTIVITEITEN BIJ: Kom uit die kraan!!

Auteur & illustrator:	Tjibbe Veldkamp en Alice Hoogstad
ISBN:	9789047707271
Uitgeverij:	Lemniscaat
Categorie:	Prentenboek, vanaf 4 jaar

Politieagentje spelen en boeven vangen is iets wat kinderen graag doen. Ook ergens gaan waar je eigenlijk niet mag komen, is voor velen aantrekkelijk. In 'Kom uit die kraan!!' zijn beide thema's op een spannende en grappige manier uitgewerkt.

Omdat vooral in de tekeningen het verhaal achter het verhaal duidelijk wordt, is het belangrijk dat de kinderen kunnen volgen wat er precies gebeurt. Als u het boek in kleine groepjes aanbiedt, zal het verhaal het best tot zijn recht komen.

Taalontwikkeling 4 – 6 jaar

Een bouwplaats is een spannende plek. Wellicht is er in de omgeving een bouwplaats die de kinderen vaak zien; daar kunt u dan naar verwijzen.

Door het lezen van een boek over dit thema, maakt u kinderen bewust van wat er te doen is op zo'n bouwplaats en stimuleert u dat ze erover gaan praten en nadenken. Door te luisteren naar het verhaal en een goede waarneming van de tekeningen, leren ze bovendien verbanden te leggen tussen oorzaak en gevolg.

Omdat er veel interactie is tussen de personages, krijgen kinderen inzicht in de sociale context en leren ze hun gevoelens hierbij te verwoorden.

Introductie van het boek

Het laten zien van de kaft is al genoeg om de nieuwsgierigheid van kinderen te wekken over de inhoud van het boek. Een mooie openingsvraag kan zijn: 'Wat is hier aan de hand?'

Wijzend op de politieauto die aan een stalen draad bungelt en een politieman die zijn vinger dreigend opheft naar het jongetje in de torenhoge kraan, laat u de kinderen hierover fantaseren.

Lees de titel voor en praat over het woord 'kraan'. Om wat voor een kraan gaat het hier? Waar zie je zo'n kraan? Laat een hijskraan zien en demonstreer hoe die werkt.

Sla het boek open en bekijk samen de schutbladen. Wat zie je daar? Laat de kinderen erover vertellen. Hoe heet zo'n machine? Waarvoor dient die?

Voorlezen

Lees de letterlijke tekst van het verhaal voor en sla de bladzijden niet te snel om. Let goed op de reacties van de kinderen. Misschien zien sommige kinderen al dat er boeven op weg naar de bank zijn. Ga er nog niet op in.

Verhaalbegrip

Besteed bijzondere aandacht aan de structuur van het verhaal en achterhaal of de kinderen het verhaal goed begrepen hebben.

Zet de kinderen aan het denken over het probleem in het verhaal, wat er vervolgens gebeurt, welke obstakels er onderweg zijn en hoe het uiteindelijk wordt opgelost. Stel vragen zoals:

Hoe heeft Bart ervoor gezorgd dat de boeven gevangen genomen konden worden? Wat deed hij eerst? Wat deed hij daarna? Wat gebeurde er toen? Hoe werd Bart beloond?

Woorden en begrippen

Maak een woordweb over de bouwplaats, met woorden en begrippen die in het verhaal voorkomen. De kinderen vullen het woordweb aan met woorden die bij het werk op een bouwplaats horen. Bouwen, slopen, meten, graven, laden en lossen, sjouwen, metselen, kruien, besturen, plat walsen, beton storten, enzovoort. Plak er plaatjes bij of laat de kinderen tekeningen maken van voertuigen op een bouwplaats: hijskraan, bulldozer, graafmachine met rupsbanden, kiepwagen, cementwagen, wals, vrachtwagen met laadbak.

Bespreek ook woorden als: puin, cement, beton, drillboor.

Leg een politie-uniform in de kring en bijvoorbeeld een nep-pistool, handboeien en een portofoon. Praat met de kinderen over het werk van de politie. Richt een politiebureau in waar de kinderen kunnen spelen.

Herhaald voorlezen

Lees het verhaal nogmaals voor, zodat de kinderen kunnen genieten van de platen. Laat hen erop reageren. Volg bijvoorbeeld ook eens slechts de acties van de boeven. Schenk aandacht aan de verhaalbeleving: Wat vond je spannend? Wat was grappig? Wat dacht je toen je de boeven zag? Wijs dingen aan en stel er vragen over: Wat zie je op de bouwplaats? Wat doen ze daar? Waarom staat er altijd een hek omheen?

Wie werken er op de bouwplaats? Welke kleding dragen ze? Waarom dragen ze een helm? Blader door het boek en kijk naar de details:

Waarom staat er een vlag op het huis? Waar eten (schaffen) de bouwvakkers? Welk gereedschap gebruiken ze? Wat betekent het waarschuwingsbord dat bij het hek staat? Wijs erop dat de brug open staat. Welke gevolgen heeft dat voor de politie?

Praat over een bouwterrein in de buurt. Wat gebeurt daar? Stonden er al huizen? Wordt er soms eerst iets gesloopt? Met dit soort vragen maakt u de kinderen bewust van hun omgeving en koppelen zij hun eigen ervaringen aan de platen van het verhaal.

Uitbreiding woordenschat

Sta stil bij de grote machines en benoem ze. Waarvoor wordt een wals gebruikt? En de cementwagen? Waarom staat er vaak een hijskraan op de bouwplaats? Wat wordt bedoeld met de 'zwaaiarm' van de hijskraan? Waarom denk je dat die zo genoemd wordt? Wat is een bankoverval?

Taalactiviteiten

Praat met de groep over de verschillende beroepen van mensen die op de bouwplaats werken: een kraanmachinist, landmeter, metselaar, timmerman, hoogwerker, bouwvakker. Laat de beroepen uitbeelden.

Bespreek ook de andere beroepen die in het verhaal voorkomen: politieagent en bankdirecteur.

Verzamel informatieve boeken over deze beroepen en leg ze in de boekenhoek.

Lees voor uit een versjesboek over beroepen: 'Ik weet wat ik worden wil'.

Tips voor kinderen die minder taalvaardig zijn

Blader met deze kinderen vooraf het boek al even door en sta stil bij woorden die zij niet kennen. Maak alvast kennis met de hoofdpersoon Bart en belangrijke personages: de grote jongens, de boeven, de politieagenten. Verklap de clou van het verhaal nog niet. Wijs op de bank en laat bijvoorbeeld geld en een pinpas zien. Pak een hijskraan, een paar bouwvoertuigen en een politieauto. Laat hen dezelfde voertuigen bij de platen in het boek zoeken en benoem ze. Doe voor wat de kreet 'Houd de dieven!' betekent.

Sociaal-emotionele en morele ontwikkeling

In het verhaal wordt Bart geplaagd door grote jongens. Herkennen de kinderen zo'n situatie? Praat over het verschil tussen plagen en pesten en deel ervaringen met elkaar. Hoe zou je reageren als iemand: 'Hé, kleintje!' tegen je zegt? Hoe voelt het als je wordt uitgedaagd door grotere of oudere kinderen? Wat zou jij doen als je Bart was? Wat durven de kinderen wel of niet? Een leuk boek over het thema 'durven' is: 'Kleine Ezel en de durfal'.

Aandacht voor rekenen

Geld tellen

Richt in het lokaal een hoek in als bank, waar de kinderen vanuit de huishoek met een zelfgemaakt pasje + pincode geld kunnen pinnen. De 'bankdirecteur' beheert de kas en telt het geld.

Meten

Om te kunnen bouwen, moet je eerst een plan maken en meten hoeveel ruimte er is.

Laat de kinderen bijvoorbeeld de oppervlakte van de bouwhoek meten met verschillende materialen: een liniaal, meetlint, rolmaat, touwtjes, papierstroken. Daarna maken ze een bouwtekening. Laat vooraf een plattegrond zien, zodat duidelijk is hoe iets er van bovenaf uitziet. Met behulp van hun zelfgemaakte bouwtekening gaan ze aan de slag met grote of kleine blokken.

Laat de kinderen torens bouwen en meten. Stimuleer dat ze hierbij rekentaal gebruiken: deze toren is hoog, deze toren is lager, enzovoort.

Werken met constructiemateriaal

Bied diverse soorten groot en klein constructiemateriaal aan waarmee de kinderen een hijskraan kunnen maken. Bijvoorbeeld: Plasticant mobilo, Sio Montage, Constructor, Eitech, Lego-Duplo Techniek voertuigen of K'nex.

Wegen

Een hijskraan is ervoor om grote en zware dingen omhoog te tillen. Kunnen de kinderen opnoemen welke dingen zwaar zijn? Leg twee hoepels in de kring; één voor de lichte en één voor de zware voorwerpen. Vraag de kinderen in tweetallen (dezelfde) voorwerpen te zoeken, bijvoorbeeld een lichte tas en een zware tas; een lichte doos en een zware doos. Ze leggen de voorwerpen in de hoepel. Vergelijk daarna alle zware voorwerpen, of juist alle lichte voorwerpen met elkaar. Wat is het zwaarst/ zwaarder/lichter? Kunnen de kinderen ook dingen verzinnen die zo zwaar zijn dat je ze niet kunt tillen?

Bouwen

De kinderen bouwen met kleine blokken een huis of toren en fotograferen of tekenen dat vanaf twee kanten. Andere kinderen bekijken de foto en bouwen het huis na vanaf de foto/tekening. Voor het ruimtelijk bouwen kunt u ook de Verti-blocs inzetten.

Onderzoeken, experimenteren en bewegen

In de bouwhoek maken de kinderen een bouwplaats. Zet de 'bouwplaats' af met rood-wit lint. Leg er ter inspiratie ook wat stenen en grind neer en geef de kinderen bouwhelmen en -vesten. Van blokken en bouwplankjes worden gebouwen gemaakt. Let erop dat de stenen net zoals bij een echte muur stevig op elkaar gebouwd worden (kijk naar de metselaar in het boek). Zet er bouwvoertuigen bij, zoals een hijskraan, vrachtauto's en een politieauto met poppetjes.

Laat de kinderen eens een bouwplaats creëren in de zandtafel. Geef hen blokken of lege doosjes waarmee ze gebouwen kunnen maken en zet allerlei speelgoedauto's (zandschuivers en graafmachines) en een hijskraan bij.

Weten de kinderen nog andere manieren om iets omhoog te kunnen hijsen?

Cement maken:

www.youtube.com/watch?v=fkqTz8HJPns

Muzikale vorming

Zingen

Zing liedjes over het thema en beeld ze uit.

Bijvoorbeeld:

- 'Politieagent' van de CD 'Ik weet wat ik worden wil' (Erik van Os en Elle van Lieshout - Gottmer)
- 'Een huisje bouwen' uit 'Liedjes over dingen waar geen liedjes over zijn' (Jan de Waard - Uitgeverij Ger Guijjs)
- 'Zagen, zagen, wiedewiedewagen' uit 'Alle liedjes met een hoepeltje erom' (Van Holkema & Warendorf)

Knutselen - bevorderen persoonlijke competenties

Het boek biedt volop aanknopingspunten om te werken aan de fijn-motorische ontwikkeling:

Hijskraan knippen en plakken met smalle gele stroken.

Hijskraan knutselen van opgestapelde dozen of lange kartonnen kokers, die daarna geschilderd worden.

Bouwhelmen maken van papier-maché

Scheur kranten in stukjes en beplak daarmee een halve ballon. Plak meerdere lagen over elkaar en laat het drogen. Schilder de 'helm' geel en maak de kinband van een gele reep papier.

Bouwwerken maken van lege wc-rollen

Laat de kinderen zelf bedenken op welke manieren ze de rolletjes met elkaar kunnen verbinden om een stevig bouwwerk te krijgen.

Ouderbetrokkenheid

Vraag of er ouders zijn die bij een bouwbedrijf of bij de politie werken. Wellicht willen zij aan de groep iets vertellen of laten zien over hun vak.

Binnen- en buitenspel

Werken op de bouwplaats

Maak van de zandbak een bouwplaats. Span er een rood-wit lint omheen. Maak zo mogelijk gebruik van een 'graafmachine professional' of laat de kinderen zelf een kar ombouwen tot hijskraan. Geef voldoende touw om dingen vast te binden en op te hijsen. Leg bouwhelmen, veiligheidsvesten, een metselset en scheppen klaar.

Gymles

Maak een bouwplaats: een circuit met klimrekken, banken en kasten. Bij het bouwen moeten de 'bouwvakkers' over de steigers lopen en via ladders omhoog klimmen of op een schuin dak klauteren. Laat kinderen die al wat vaardiger zijn pittenzakjes (zakken 'cement') mee naar boven nemen en door het wandrek in een grote ton gooien.

Rollenspel

Laat de kinderen het verhaal naspelen tijdens het buitenspel. Neem verkleedkleden mee naar buiten en laat de kinderen om beurten boeven vangen.

Rollenspel

Laat de kinderen geluiden nabootsen die op de bouwplaats te horen zijn. Zorg eerst dat er meerdere geluiden bekend zijn. Laat daarna een kind een geluid horen, terwijl de anderen moeten raden welk geluid het is of waar het vandaan komt.

Stenen stapelen

De kinderen lopen over banken met een blok in hun hand en stapelen aan het eind van het parcours de blokken op elkaar. Wie bouwt de hoogste toren?

Tikspel

Teken een groot vierkant in het midden van het speellokaal. Dit is de bank. Maak in twee hoeken het 'huis' van de boeven. In een andere hoek is de 'gevangenis'. Leg pittenzakjes (zakken met geld) in het vierkant en kies twee bewakers. De kinderen (boeven) lopen vanuit hun huis naar de bank en proberen (uit het vierkant) een zakje te stelen. Als ze getikt worden door een bewaker, moeten ze het zakje teruggeven. Gebeurt dat niet, dan brengen ze het zakje naar hun huis. Maar pas op! Op weg naar de mand komen ze misschien nog een politieagent tegen die hen aanhoudt en in de gevangenis stopt...

Boektitels die aansluiten op het thema

Daar komen de bouwers!

Susan Steggall

C. de Vries - Brouwers

Een huis bouwen (serie Willewete)

Tineke Meirink

Clavis

Welkom op de bouwplaats!

Rolf Toyka - Ferenc B. Regös - Heike Ossenkop

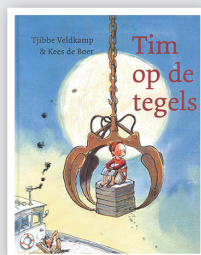
Holland

De bouwvakker

Liesbet Slegers

Clavis

Tim op de tegels

Tjibbe Veldkamp

Kees de Boer

Van Goor

Feest voor de machines

Edward van de Vendel

Liesbeth De Stercke

De Eenhoorn

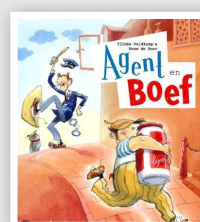
Ik weet wat ik worden wil

Erik van Os

Elle van Lieshout

Mies van Hout

Gottmer

Agent en Boef

Tjibbe Veldkamp

Kees de Boer

Lannoo

Schatje en Scheetje
Elle van Lieshout
Erik van Os
 Mies van Hout

Piet Polies en de giftige taart
Kaschogo
 The House of Books

Kleine Ezel en de durfal
Rindert Kromhout
Annemarie van Haeringen
 Leopold

Versje: Een petje met en klep
Uit: Het grote versjesboek
 Van Holkema & Warendorf

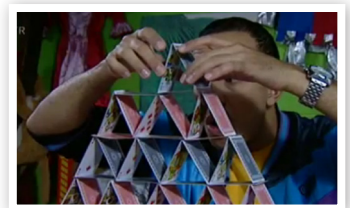
Video's die aansluiten op het thema

Een huis bouwen
Met Flip de beer

www.schooltv.nl/video/een-huis-bouwen-met-flip-de-beer/

Huisje Boompje Beestje
Bouwen

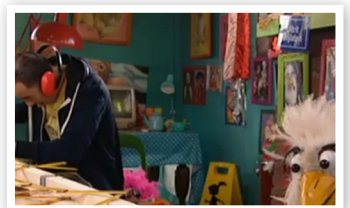
www.schooltv.nl/video/huisje-boompje-beestje-bouwen/

Waarom valt een hijskraan niet om?
Sterk, stevig en slim!

www.schooltv.nl/video/waarom-valt-een-hijskraan-niet-om-sterk-stevig-en-slim/

Huisje Boompje Beestje
De hijskraan

www.schooltv.nl/video/huisje-boompje-beestje-de-hijskraan/

De activiteiten zijn ontwikkeld door *Irma Land, Leesbevordering & Edutainment.*